

ثبت جهانی شهر تاریخی یزد

محمد حسین دهقانپور فرانشاه

کارشناسی ارشد مرمت دانشگاه تهران و راهنمای گردشگری

مقدمه

گردشگری و سفر از دیرباز بخشی جدانشدنی از علاقه مندی‌های انسان بوده است که روز به روز بر دامنه و اهمیت آن افزوده می‌شود و در هزاره‌ی سوم نیز به عنوان صنعت سفید و پاک در جهان شناخته شده و در این حوزه سرمایه‌گذاری‌های کلانی می‌شود. در تمام مناطق جهان به لحاظ مزیت‌های گردشگری به این صنعت پرداخته می‌شود و هر کشور، سرزمین و جامعه با توجه به توانمندی‌ها و ذخایر فرهنگی، تاریخی، طبیعی، اجتماعی خود، زمینه‌های شکوفایی و بهره‌مندی از این بسترها را فراهم می‌آورد. امروزه گردشگری نه فقط منبعی سرشار از درآمد و عاملی مهم در رونق و توسعه اقتصادی است بلکه بستری مهم و بنیادی در تعاملات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی کشورها به شمار می‌رود و از این رو، رونق آن با جدیت زیادی دنبال و برای آن هدف‌گذاری و برنامه‌ریزی می‌شود. در مقایسه با دیگر انواع گردشگری، گردشگری تاریخی و فرهنگی جاذبه بیشتری دارد و از این رو، گردشگران زیادی به آن گرایش دارند. بر اساس آمار سازمان جهانی توریسم WTO ۹۰٪ از مجموع جهان‌گردان در جهان را توریست‌های فرهنگی تشکیل داده‌اند. هدف اصلی ۷۳٪ از گردشگران، در یزد بازدید از مکان‌های تاریخی بوده است. گردشگری فرهنگی یکی از مهم‌ترین انواع گردشگری می‌باشد که هدف آن آشنایی با آداب و رسوم، فرهنگ و هنر، بازدید از موزه‌ها، مکان‌های مذهبی و بناهای تاریخی می‌باشد. گونه‌ی گردشگری تاریخی-فرهنگی، به دلیل اینکه محصولات عرضه شده در آن منحصر به فرد باقی می‌ماند و قابل تقلید نیستند، کمتر مورد تهدیدهای رقابتی واقع می‌شود. توریسم فرهنگی بخشی تعیین‌کننده جهت پایداری الگوهای

چکیده

پژوهش حاضر در پی ارزیابی مزیت‌های ثبت جهانی شهر تاریخی یزد است. با عنایت به ثبت شهر تاریخی یزد در میراث جهانی یونسکو در جلسه چهل یکم یونسکو در شهر کراکوف لهستان ۲۰۱۷، در این راستا به مزیت‌های این مهم پرداخته می‌شود. مزایای ثبت یزد به عنوان اولین شهر خشتی جهان در هشت گروه دسته بندی می‌شود که یکی از بخش‌های مهم آن گردشگری می‌باشد که علاوه بر فعالیت‌های گردشگری موجب جذب منابع مالی و رونق اقتصادی محلی و عامه‌ی مردم می‌شود. لذا یکی از اثرات مهم ثبت جهانی شهر تاریخی حضور گردشگران و حفظ ساکنین بافت می‌باشد.

منظر شهر تاریخی یزد- محدوده میراث جهانی- منبع: راشدی سایت یونسکو www.whc.unesco.org

مجموعه بناهای شهری واجد شرایط برای درج در فهرست میراث جهانی در سه مقوله‌ی زیر قرار می‌گیرد.

۱- شهرهایی که دیگر مسکونی نیست ولی مدارک باستان‌شناسی که دستخوش تغییر نشده، راجع به گذشته‌ی آن‌ها می‌باشد.

۲- شهرهایی که هنوز مسکونی است و به خاطر طبیعت خود با تأثیرپذیری از تغییرات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی توسعه یافته و می‌یابند.

۳- شهرهای مدرن قرن بیستم که ساختار شهری اولیه‌ی آن‌ها حفظ شده و قابل تشخیص است، توسعه‌ی آن‌ها تا حدود زیادی غیرقابل کنترل است.

شهر یزد در ردیف دوم از شهرهای ثبت شده در فهرست میراث جهانی قرار می‌گیرد.

چگونگی راهیابی آثار به فهرست جهانی یونسکو

مجموعه معیارهای یونسکو برای ثبت جهانی یک اثر، مفهومی به دست می‌دهد که از آن با نام «ارزش‌های برجسته جهانی» یاد می‌کنند. بدین ترتیب، برای اثبات برجسته بودن یک میراث در مقیاس جهانی، کافی است تا کشور عضو یونسکو، پرونده‌ای را که شامل مشخصات و ویژگی‌های آن اثر، حریم و محدوده‌ی آن، وضعیت حفاظت از اثر و برخی نقاط برجسته دیگر است، تهیه کرده و به کمیته‌ی میراث جهانی یونسکو بفرستد تا این کمیته که از ۲۱ کشور عضو معاهده تشکیل شده، سالی یک‌بار نشست‌های خود را در یکی از شهرهای جهان برگزار کرده و به بررسی درخواست‌های رسیده بپردازد. کشورمان نیز با پیروی از این روند، ثبت آثار ملی خود در فهرست میراث جهانی یونسکو را از سال ۱۳۵۸ خورشیدی آغاز کرد؛ اما پس از آن به دلایل گوناگونی از جمله وقوع جنگ در روند تهیه و فرستادن پرونده از کشورمان برای یک مدت طولانی توقف ایجاد شد تا از سال ۱۳۸۲ و با

سنتی که فرهنگ، معماری و میراث تاریخی را ارزیابی می‌نماید، می‌باشد. بافت تاریخی یزد دارای پتانسیل بالایی در جذب طیف وسیعی از گردشگران را دارد.

فهرست میراث جهانی یونسکو چیست؟

این فهرست، در حقیقت یکی از ابزارهایی است که در معاهده «میراث جهانی یونسکو» به سال ۱۹۷۲ پیش‌بینی شده است؛ به این ترتیب که پس از بررسی خرابی‌های ناشی از جنگ جهانی دوم معاهده‌ای برای حفاظت از آثار فرهنگی و طبیعی در جهان شکل گرفت تا بدین ترتیب، آثاری که منحصربه‌فرد بوده و دارای مؤلفه‌های جهان‌شمول هستند، نگهداری شده و به جهانیان معرفی شود. در این معاهده‌ی فرهنگی که به امضای ۱۸۹ کشور عضو یونسکو رسیده، ارزش‌گذاری به گونه‌ای است که برای شناسایی یک میراث جهانی، ده معیار تعریف شده و البته دارا بودن یک معیار هم برای اثبات شایستگی ثبت آن بسنده می‌کند؛ برای نمونه، آن اثر باید نشان‌دهنده‌ی نبوغ و خلاقیت انسانی باشد، یا اینکه شاهدی باشد بر تبادل ارزش‌های انسانی در یک دوره‌ی تاریخی یا گواهی باشد از پیشرفت در زمینه‌ی معماری، فناوری، طراحی شهری.

کشور ایران از تاریخ ۲۶ فوریه ۱۹۷۵ میلادی به عضویت کمیته‌ی حفاظت از میراث فرهنگی و طبیعی یونسکو در آمده است. این کمیته هم‌اکنون ۱۷۶ عضو دارد. این کشورها بر پایه‌ی مناطق جغرافیایی به ۵ منطقه تقسیم شده‌اند:

-آفریقا

-دول عربی

-اروپا و آمریکای شمالی

-آمریکای لاتین و کانادا

-آسیا و اقیانوسیه

ایران در منطقه‌ی آسیا و اقیانوسیه قرار دارد.

فرستادن پرونده‌ی تخت سلیمان، این وقفه شکسته شده و ثبت آثار ملی کشورمان ادامه یابد. بدین ترتیب، کارنامه‌ی قابل قبولی برای کشورمان در زمینه‌ی معرفی آثار تاریخی شکل می‌گیرد که در آن، به جز سال ۱۳۸۶ که پرونده‌ی از ایران ثبت نشد، از سال ۸۲ تاکنون ایران توانسته است هر سال یک یا گاهی دو پرونده را ثبت کند؛ با این توضیح که آثار به ثبت رسیده، همگی فرهنگی هستند و تاکنون هیچ اثری در زمینه‌ی میراث طبیعی (حتی دماوند) از ایران ثبت نشده است. اینجاست که ثبت یک اثر در این فهرست در درجه‌ی نخست، زمینه‌ی مناسبی برای معرفی ارزش‌های آن به جهان فراهم کرده، اما از آن مهمتر راه را برای نگهداری بهتر از آن

اثر نیز هموار خواهد کرد. به این صورت که آثار ثبت شده، عموماً از نظارت جهانی بیشتری بهره‌مند می‌شوند و برای آنکه ارزش‌های خود را حفظ کنند، باید ضوابط و مقررات خاصی را در زمینه‌ی مدیریت، حفاظت و بهره‌برداری رعایت کنند.

شهرهای موجود در فهرست میراث جهانی یونسکو تحت عناوین مختلفی ثبت شده‌اند که هر کدام از لحاظ ویژگی و وسعت تفاوت‌هایی با یکدیگر دارند. شهر یزد تحت عنوان Historic City در فهرست میراث جهانی یونسکو ثبت شده است. در جدول شماره ۱ عناوین شهرهای ثبت شده و ویژگی هر کدام توضیح داده شده است.

جدول شماره ۱: عناوین شهرهای ثبت شده در فهرست میراث جهانی یونسکو

عنوان ثبت شده	توضیحات
Historic Center	مرکز تاریخی که هسته شکل‌گیری یک شهر می‌باشد و همچنان زندگی در آن جریان داشته باشد.
Old Town	شهرک یا حومه شهر تاریخی
Historic Quarter	محل تاریخی
Historic Town	شهرستان تاریخی که همچنان زندگی در آن جریان دارد.
Old City	شهر باستانی و دیرینه، شهری که تک بناهای تاریخی دارد
Historic City	شهر تاریخی که زندگی در آن جریان دارد و مقیاس وسیعی دارد و قسمت‌های جدید آن را احاطه کرده است.
Urban Historic Center	یک مرکز تاریخی شهری
City	شهر
Historic	تاریخی
Historic Center (Old Town)	مرکز تاریخی که به عنوان شهرک تاریخی در نظر گرفته می‌شود.
Old	باستانی و دیرینه
Historic Site	سایت تاریخی
Whole City	شهری که کل آن ثبت شده باشد، و نیز ایتالیا تنها شهری هست که کل شهر ثبت شده است.
Town	شهرک یا حومه شهر
Old Quarter	محل باستانی
Historical Center	مرکز تاریخی که زندگی در آن جریان ندارد.
Historic Inner City	مرکز تاریخی که در مرکز شهر قرار گرفته و آن شهر توسعه پیدا کرده است.
Historic Areas	ناحیه‌های تاریخی که به صورت مجزا در یک شهر قرار گرفته است.
Historic District	محل تاریخی

لیست شهرهای ثبت شده در میراث جهانی یونسکو

نام شهر و کشور	عنوان ثبت	سال ثبت	معیارها	مساحت عرصه(هکتار)
برات و جیروکاسترا (آلبانی)	Historic Center	۲۰۰۵	۴ و ۳	۵۸,۹
سالزبورگ (اتریش)	Historic Center	۱۹۹۶	۶ و ۴ و ۲	۲۳۶
وین (اتریش)	Historic Center	۲۰۰۱	۶ و ۴ و ۲	۳۷۱
بروژ (بلژیک)	Historic Center	۲۰۰۰	۶ و ۴ و ۲	۴۱۰
اولیندا (برزیل)	Historic Center	۱۹۸۲	۴ و ۲	۱۲۰
سالویز (برزیل)	Historic Center	۱۹۹۷	۵ و ۴ و ۳	۶۶,۶۵
دایامانتینا (برزیل)	Historic Center	۱۹۹۹	۴ و ۲	۲۸,۵
گویاس (برزیل)	Historic Center	۲۰۰۱	۴ و ۲	۴۰,۳
ریبریاگرنند (کیپ ورد)	Historic Center	۲۰۰۹	۶ و ۳ و ۲	۲۰,۹۷
کبک (کانادا)	Historic District	۱۹۸۵	۶ و ۴	۱۳۵
لوننبورگ (کانادا)	Old Town	۱۹۹۵	۵ و ۴	۳۲,۴۷
والپاریزو (شیلی)	Historic Quarter	۲۰۰۳	۳	۲۳,۲
لیجاگ (چین)	Old Town	۱۹۹۷	۵ و ۴ و ۲	۱۴۵,۶
ماکائو (چین)	Historic Center	۲۰۰۵	۶ و ۴ و ۳ و ۲	۱۶,۱۶۷۸
گرندهاسام (ساحل عاج)	Historic Town	۲۰۱۲	۴ و ۳	۱۰۹,۸۶
دوبرونیک (کرواسی)	Old City	۱۹۷۹	۴ و ۳ و ۱	۹۶,۷
تروگیر (کرواسی)	Historic City	۱۹۹۷	۴ و ۲	۶۴
چینفیوگوس (کوبا)	Urban Historic Center	۲۰۰۵	۴ و ۲	۷۰
کاماگوی (کوبا)	Historic Center	۲۰۰۸	۵ و ۴	۵۴
کسکی کروملو (جمهوری چک)	Historic Center	۱۹۹۲	۴	۵۱,۹۱
پراگ (جمهوری چک)	Historic Center	۱۹۹۲	۶ و ۴ و ۲	۱۱۰,۶۳۶
تلچ (جمهوری چک)	Historic Center	۱۹۹۲	۴ و ۱	۳۶
کیتو (اکوادور)	City	۱۹۷۸	۴ و ۲	۳۲۰
کوانکا (اکوادور)	Historic Center	۱۹۹۹	۵ و ۴ و ۲	۲۲۴,۱۴
قاهره (مصر)	Historic	۱۹۷۹	۶ و ۵ و ۱	۵۲۳,۶۶
تالین (استونی)	Historic Center (Old Town)	۱۹۹۷	۴ و ۲	۱۱۳
حرار جاگول (اتیوپی)	Historic Town	۲۰۰۶	۵ و ۴ و ۳ و ۲	۱۱۴,۴۱
راوما (فنلاند)	Old	۱۹۹۱	۵ و ۴	۲۹

۸,۲	۴ و ۲ و ۱	۱۹۹۵	Historic Center	اویگنون (فرانسه)
۴۲۷	۴ و ۲	۱۹۹۸	Historic Site	لیون (فرانسه)
۱۰۰۹,۸۹	۴ و ۳ و ۲ و ۱	۱۹۹۲	Historic Town	گسلار (آلمان)
۱۶۸	۴ و ۲	۲۰۰۲	Historic Center	ویزمار (آلمان)
۱۸۲,۸	۴ و ۳ و ۲	۲۰۰۶	Old Town	رگنسبورگ (آلمان)
۴۰	۴	۲۰۰۷	Old Town	کرفو (یونان)
۵۳۵,۷	۵ و ۲	۲۰۱۷	Historic City	احمد آباد (هند)
۱۹۵,۶۷	۵ و ۳	۲۰۱۷	Historic City	یزد (ایران)
۵۰۵	۶ و ۴ و ۳ و ۲ و ۱	۱۹۸۲	Historic Center	فلورانس (ایتالیا)
۱۳,۸۸	۴ و ۳ و ۱	۱۹۹۰	Historic Center	گیمینگانو (ایتالیا)
۱۰۲۱	۴ و ۲	۱۹۹۵	Historic Center	ناپل (ایتالیا)
۱۴۳,۴	۶ و ۴ و ۳ و ۲ و ۱	۱۹۸۰	Historic Center	رم (واتیکان و ایتالیا)
۱۷۰	۴ و ۲ و ۱	۱۹۹۵	Historic Center	سی‌ینا (ایتالیا)
۴,۴۱	۴ و ۲ و ۱	۱۹۹۶	Historic Center	پیاجنزا (ایتالیا)
۲۹,۲۳	۴ و ۲	۱۹۹۸	Historic Center	اوربینو (ایتالیا)
۴۵۲,۹	۴ و ۲	۲۰۰۰	City	ورونا (ایتالیا)
۳۳۳,۱۷	۲ و ۱	۱۹۹۴	City	ویچنزا (ایتالیا)
کل شهر	۶ و ۵ و ۴ و ۳ و ۲ و ۱	۱۹۸۷	Whole City	ونیز (ایتالیا)
۸۲۰	۵ و ۴ و ۲	۱۹۹۵	Town	لوان پرایانگ (لائوس)
۴۳۸,۳	۲ و ۱	۱۹۹۷	Historic Center	ریگالاتونی
۳۵۲,۰۹	۴ و ۲	۱۹۹۴	Historic Center	ویلینوس (لیتوانی)
۲۹,۹۴	۴	۱۹۹۴	Old Quarter	لوکزامبورگ (لوکزامبورگ)
۲۱۸,۷۶	۴ و ۳ و ۲	۲۰۰۸	Historic City	مالاکا (مالزی)
۵۵,۵	۶ و ۱	۱۹۸۰	City	والتا (مالت)
۶۹۰	۴ و ۲	۱۹۸۷	Historic Center	پونبلاستی (مکزیک)
۳۹۰	۶ و ۴ و ۲	۱۹۹۱	Historic City	مورلیا (مکزیک)
۲۰۷,۷۲	۴ و ۲	۱۹۹۳	Historic Center	ساکاتکاس (مکزیک)
۲۸۰	۵ و ۲	۱۹۸۱	City	فاس (مراکش)
۱۱۰۷	۵ و ۴ و ۲ و ۱	۱۹۸۵	City	مراکش (مراکش)
۶,۵	۵ و ۴ و ۲	۱۹۹۷	City	تطلون (مراکش)
۳۰	۴ و ۲	۲۰۰۱	City	صویره (مراکش)

۷,۵	۴ و ۲	۲۰۰۴	City	الجديده (مراكش)
۷۷,۶	۳ و ۲	۲۰۱۳	Historic Center	آغازز (نيجر)
۲۰,۶	۶ و ۴ و ۲	۲۰۱۷	Old Town	الخليل (فلسطين)
۱۴۲,۴۸	۴ و ۳	۱۹۸۳	City	گوزكو (پرو)
۲۵۹,۳۶	۴	۱۹۸۸	Historic Center	ليما (پرو)
۱۶۶,۵۲	۴ و ۱	۲۰۰۰	Historical Center	آركوييا (پرو)
۱۴۹,۶۵	۴	۱۹۷۸	Historic Center	كراكوف (لهستان)
۲۵,۹۳	۶ و ۲	۱۹۸۰	Historic Center	ورشو (لهستان)
۷۵,۰۳۹۱	۴	۱۹۹۲	Old City	زاموشچ (لهستان)
۱۹,۴۵	۴ و ۳ و ۲	۲۰۰۱	Historic Center	گويمارائس (پرتغال)
۳۳	۵ و ۳	۱۹۹۹	Historic Center	سيگيشوار (ارومانی)
۳۹۲,۳۹	۶ و ۴ و ۲ و ۱	۱۹۹۰	Historic Center	سن پترزبورگ (روسیه)
۱۱۰	۴ و ۲	۲۰۰۵	Historical Center	ياروسلاول (روسیه)
۵۵	۳	۲۰۰۸	Historic Center	سان مارينو (سان مارينو)
۱۷,۹۲	۶ و ۴ و ۲	۲۰۱۴	Historic	جده (عربستان)
۲۰,۶۳۲	۵ و ۴	۱۹۹۳	Historic Town	بانسكا استوانيك (اسلواکی)
۱۳۴,۲۸	۴ و ۳ و ۱	۱۹۸۵	Old Town	سگویا (اسپانيا)
۲۵۹,۸۵	۴ و ۳ و ۲ و ۱	۱۹۸۶	Historic City	تولدو (اسپانيا)
۹	۴ و ۳	۱۹۸۶	Old Town	كاسرس (اسپانيا)
۵۰,۷۸	۴ و ۲ و ۱	۱۹۸۸	Old City	سالامانكا (اسپانيا)
۳۰	۴ و ۲	۲۰۰۲	Historic Inner City	پاراماریبو (سورینام)
۲۰,۳۶	۳	۱۹۸۳	Old City	برن (سوئیس)
۲۹۶,۴۱	۵ و ۳ و ۲	۱۹۷۹	City	شهر تونس (تونس)
۶۷۸	۴ و ۳ و ۲ و ۱	۱۹۸۵	Historic Areas	استانبول (ترکیه)
۱۹۳	۵ و ۴ و ۲	۱۹۹۴	City	سافران بولو (ترکیه)
۱۲۰	۵ و ۲	۱۹۹۸	Historic Center	لوف (اوکراین)
۲۹۰۰	۴ و ۲ و ۱	۱۹۸۷	City	بث (انگلستان)
۲۵۷,۵	۴	۲۰۰۰	Historic Town	سنت جورج (انگلستان)
۱۶	۴	۱۹۹۵	Historic Quarter	کولونیادل ساکرمنتو (اروگوئه)
۲۱۶	۶ و ۴ و ۲	۱۹۹۳	Historic Center	بخارا (ازبکستان)
۲۴۰	۴ و ۳	۲۰۰۰	Historic Center	شهر سبز (ازبکستان)

ثبت یزد در میراث جهانی یونسکو

پس از سال‌ها انتظار شهر تاریخی یزد در جلسه‌ی ۹ جولای ۲۰۱۷ در شهر کراکوف لهستان با اکثریت آراء به ثبت رسید در این جلسه همچنین شهر تاریخی احمدآباد هند و شهر الخلیل فلسطین به ثبت رسید.

معماری‌های ثبت جهانی

۱- نمایانگر دستاورد بی‌نظیری از نبوغ هنری بشر باشد.

۲- تبادل فرهنگی و ارزش‌های مهم بشری را در محدوده‌ی زمانی خاصی در داخل یک حیطه‌ی فرهنگی جهانی نشان دهد. مثلاً نمونه‌ی برجسته‌ای از پیشرفت در معماری، فن‌آوری، هنرهای یادمانی، برنامه‌ریزی شهری یا طراحی یک محوطه فرهنگی-تاریخی باشد که منعکس‌کننده‌ی ارزش‌های فرهنگی مهم بشری در یک حیطه‌ی فرهنگی جهانی است.

۳- نمونه‌ی منحصر به فرد یا حداقل استثنایی از یک سنت فرهنگی و تمدن زنده یا از میان رفته است.

۴- نمونه‌ی برجسته‌ای از بنا، مجموعه‌ی معماری یا محوطه‌های تاریخی باشد که نشان‌دهنده‌ی مرحله یا مراحل مهمی از حیات بشر در طول تاریخ محسوب شود.

۵- نمونه‌ی برجسته‌ای از یک مکان مسکونی بشری باشد که معرف کامل یک یا چند فرهنگ است، خصوصاً اگر چنین اماکنی تحت تأثیر عوامل مؤثر و برگشت‌ناپذیر در معرض آسیب جدی قرار گرفته‌اند.

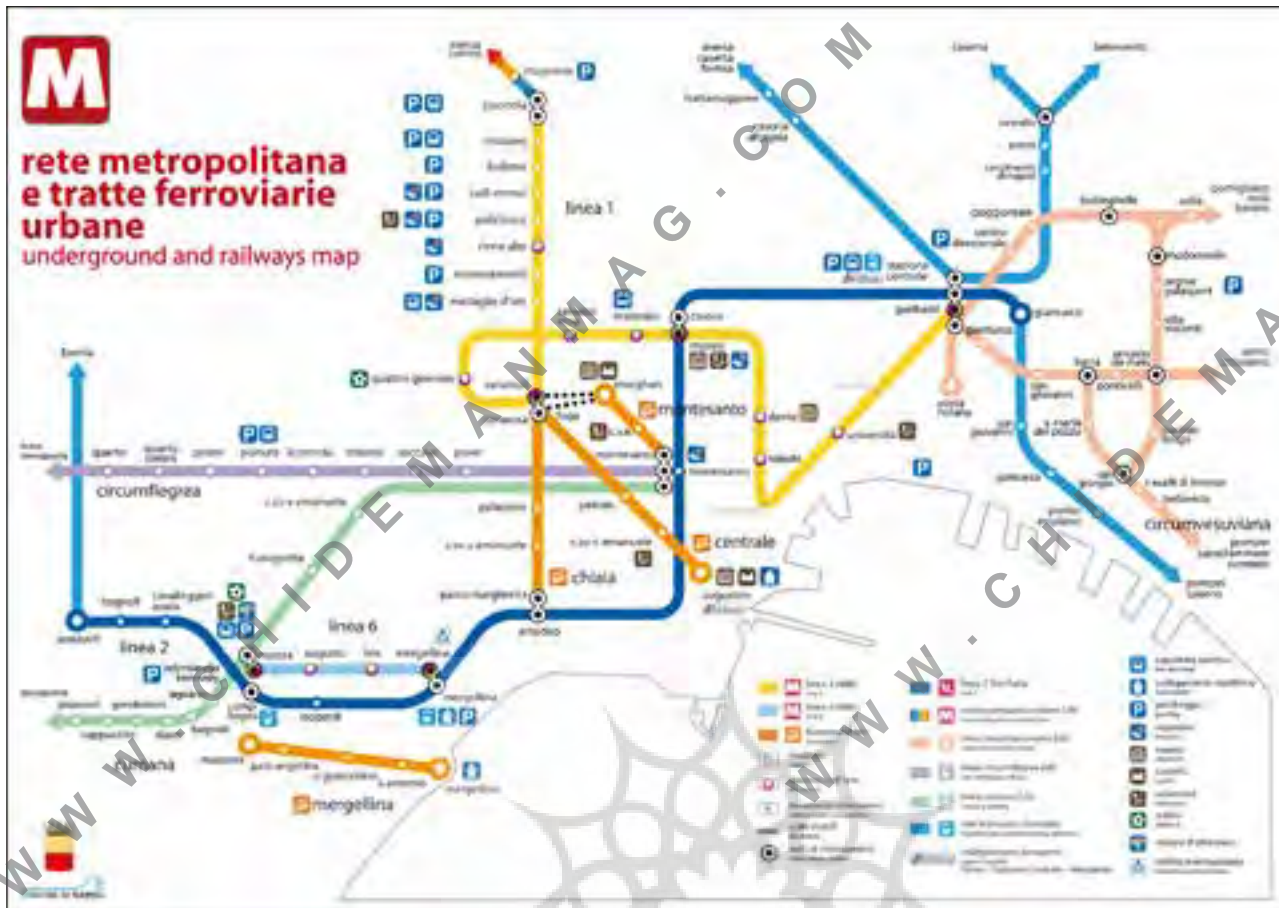
۶- به نحوی مستقیم و ملموس با رویدادها، آداب و سنن، افکار و عقاید، معتقدات، آثار هنری، یا ادبی واجد اهمیت جهانی مرتبط باشد. در موارد بسیار استثنایی، کمیته‌ی بین‌الدول استناد به این امر را به عنوان دلیل ثبت اثر در فهرست میراث جهانی قبول می‌کند.

مزیت‌های ثبت جهانی شهر تاریخی یزد

مزایای ثبت شهر تاریخی یزد در فهرست میراث جهانی را به طور کلی می‌توان در قالب ارتقا و بهبود ۸ گروه دسته‌بندی کرد مشارکت علمی و عملی، سرمایه‌های اجتماعی، افتخار ملی، کمک‌های مالی و وام‌های مشخصه، حفاظت، آموزش، باززنده‌سازی و اصلاح شرایط و گردشگری. ثبت جهانی نه تنها موجب افزایش فعالیت‌های گردشگری می‌شود بلکه موجب جذب منابع مالی و رونق اقتصادی محلی و عامه‌ی مردم می‌شود محوطه‌هایی که در فهرست میراث جهانی به ثبت رسیده‌اند از برنامه‌ها و اقدامات حفاظتی و شیوه‌های نظارتی متناسبی نیز بهره‌مند خواهند شد که شامل آموزش‌های فنی لازم به تیم‌های بومی مدیریت محوطه است. از مزایای دیگر ثبت شهر تاریخی در فهرست میراث جهانی، آگاهی‌رسانی و اطلاع‌رسانی به جامعه‌ی جهانی است که موجب افزایش فعالیت گردشگری و

به دنبال آن جذب منابع مالی و رونق اقتصاد محلی و عامه‌ی مردم می‌شود. کمک‌های بین‌المللی دیگری نیز شامل کشورهای عضو کنوانسیون می‌شود که عبارت‌اند از جذب همکاری‌های علمی از سایر کشورهای عضو کنوانسیون در زمینه‌هایی با تجارب مشابه، بهره‌گیری از همفکری فنی کمیته و هیئت‌های مشاور آن، اعزام کارشناسان متخصص به محوطه، تهیه‌ی تجهیزات غیرقابل تهیه برای کشورهای متقاضی، اعطای وام‌های درازمدت کم‌بهره و اختصاص کمک‌های بلاعوض در موارد استثنایی از محل صندوق بین‌المللی میراث جهانی که از جمع‌آوری حق مشارکت کشورهای عضو و کمک‌های داوطلبانه تأمین می‌شود. شناسایی و توجه ویژه از سوی مردم و رسانه‌ها به محوطه‌ی مورد نظر نتایج ویژه‌ای به خصوص در زمینه‌ی پایش و کنترل تخصصی و عمومی توسط کارشناسان فن و مردم محلی در بر خواهد داشت. با این همه، ثبت جهانی زمانی سودمند خواهد بود که افزون بر حفظ و پاسداری، برای بهره‌برداری‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی از آن‌ها در راستای توسعه‌ی صنعت گردشگری زمینه‌سازی شود. هم اکنون بسیاری از کشورهای جهان با داشتن اندک جاذبه‌هایی فرهنگی توانسته‌اند گردشگری خود را رونق داده و به سودآوری اقتصادی دست یابند. همچنین جدا از پیامدهای اقتصادی، می‌توان چشم‌اندازهای اجتماعی و فرهنگی گوناگونی برای این صنعت ترسیم کرد. ورود گردشگران به جامعه‌ی با بافت فرهنگی و اجتماعی ویژه و منحصر به فرد افزون بر اینکه می‌تواند زمینه‌های گسترش فرهنگ ایرانی در دیگر مناطق و کشورها را فراهم کند، گامی مهم و پایه‌ای در راستای گشایش بیشتر فضای فکری حاکم بر نظام فرهنگی و اجتماعی کشور و به طور کلی افزایش تعاملات فرهنگی و اجتماعی به شمار می‌رود.

همچنین ثبت جهانی شهر تاریخی علتی می‌شود برای تجمع باستان‌شناسان، پژوهشگران و فرهیختگان در شهر تاریخی و همچنین صدها مقاله و کتاب درباره‌ی شهر تاریخی تألیف می‌شود. علاوه بر این‌ها نام‌آثاری که در فهرست میراث جهانی ثبت شده است در حدود ۵ تا ۶ هزار سایت گردشگری جهان به عنوان مقاصد اصلی گردشگران ثبت می‌شود. مزیت ثبت جهانی در بحث گردشگری نمایان می‌شود. اگر شهری درآمد خوبی داشته باشد؛ درآمد بخش خصوصی، دستگاه‌های اداری و شهرداری هم خوب می‌شود. گردشگران داخلی پولی به شهر وارد نمی‌کنند، آنچه در صنعت گردشگری مطرح است و می‌تواند برای شهر، استان و حتی کشور مفید باشد، بحث جذب گردشگران از خارج از کشور است که کشورهای بزرگ در این زمینه کارهای زیادی کرده‌اند. به تبع این ثبت، فضاهای اقامتی ایجاد و سرمایه‌گذاری در بخش هتل شهر انجام می‌شود که این موضوع، اشتغال‌زایی در بحث خدمات گردشگری را به دنبال خواهد داشت. علاوه بر این موضوعات، کانون‌های جمعیتی اطراف شهر یزد هم می‌توانند از ثبت جهانی بهره ببرند و برای موضوع حمل و نقل شهر نیز مفید است.

تصویر شماره‌ی ۲:

linee metro e funicolari

orari
timetable

	APERTURA open	CHIUSURA close
linea 1	6.00 Piccola 6.20 Garibaldi	22.22 Piccola 23.02 Garibaldi
linea 6	7.30 Motta 7.38 Mergellina	14.26 Motta 14.34 Mergellina
funicolari		
centrale	6.30 lunedì e martedì chioccioli ore 22.00 monday and tuesday closed 10.00 pm	00.30
chiata	6.30 mercoledì e giovedì chioccioli ore 22.00 wednesday and thursday closed 10.00 pm	00.30
montesanto	7.00	22.00
mergellina	7.00	22.00

metrorandum

- FOR ACQUISTARE I BIGLIETTI PRESSO I DISTRIBUTORI AUTOMATICI O PER IL SERVIZIO CLIENTI... PREZZO: € 1,30
- COMPRA IL BIGLIETTO AD OGNI INGRESSO E CONTROLLALO PRIMA ALL'USCITA
- IL BIGLIETTO UNICO È VALIDO IN TUTTE LE LINEE METRO E FUNICOLARI
- IL SERVIZIO UNICO NAPOLI CONSISTE DI SPACCHETTI DA TUTTI I METRI DI TRASPORTO PUBBLICO DELLA NOSTRA CITTÀ
- IL TRASFERIMENTO DI BICICLETTE È GRATUITO PER LE SINGOLE PERSONE
- NEGLI STAZIONI E SUL TRENO È VIETATO FUMARE
- PUNTI TRASPORTATORI CANI DI PICCOLA E MEDIA TAGLIA
- SPURTI OFFICE NAPLES
- NUMERO VERDE 800-588886
- NUMERO VERDE 800-639525

linee tram e bus

NODI DI INTERSCAMBIO

GAMBICCHI	CAMPANIAVENEZIA	TECCHIO
1 Adlon	101 Genova	101 Genova
2 S. Ambrogio	102 S. Ambrogio	102 S. Ambrogio
3 S. Ambrogio	103 S. Ambrogio	103 S. Ambrogio
4 S. Ambrogio	104 S. Ambrogio	104 S. Ambrogio
5 S. Ambrogio	105 S. Ambrogio	105 S. Ambrogio
6 S. Ambrogio	106 S. Ambrogio	106 S. Ambrogio
7 S. Ambrogio	107 S. Ambrogio	107 S. Ambrogio
8 S. Ambrogio	108 S. Ambrogio	108 S. Ambrogio
9 S. Ambrogio	109 S. Ambrogio	109 S. Ambrogio
10 S. Ambrogio	110 S. Ambrogio	110 S. Ambrogio
11 S. Ambrogio	111 S. Ambrogio	111 S. Ambrogio
12 S. Ambrogio	112 S. Ambrogio	112 S. Ambrogio
13 S. Ambrogio	113 S. Ambrogio	113 S. Ambrogio
14 S. Ambrogio	114 S. Ambrogio	114 S. Ambrogio
15 S. Ambrogio	115 S. Ambrogio	115 S. Ambrogio
16 S. Ambrogio	116 S. Ambrogio	116 S. Ambrogio
17 S. Ambrogio	117 S. Ambrogio	117 S. Ambrogio
18 S. Ambrogio	118 S. Ambrogio	118 S. Ambrogio
19 S. Ambrogio	119 S. Ambrogio	119 S. Ambrogio
20 S. Ambrogio	120 S. Ambrogio	120 S. Ambrogio
21 S. Ambrogio	121 S. Ambrogio	121 S. Ambrogio
22 S. Ambrogio	122 S. Ambrogio	122 S. Ambrogio
23 S. Ambrogio	123 S. Ambrogio	123 S. Ambrogio
24 S. Ambrogio	124 S. Ambrogio	124 S. Ambrogio
25 S. Ambrogio	125 S. Ambrogio	125 S. Ambrogio
26 S. Ambrogio	126 S. Ambrogio	126 S. Ambrogio
27 S. Ambrogio	127 S. Ambrogio	127 S. Ambrogio
28 S. Ambrogio	128 S. Ambrogio	128 S. Ambrogio
29 S. Ambrogio	129 S. Ambrogio	129 S. Ambrogio
30 S. Ambrogio	130 S. Ambrogio	130 S. Ambrogio

تصویر شماره‌ی ۳:

تصویر شماری ۴:

نمونه‌ای از اقدامات صورت گرفته‌ی گردشگری پس از ثبت شدن یک شهر در میراث جهانی یونسکو

شهر ناپل ایتالیا

شهر ناپل ایتالیا در سال ۱۹۹۵ با عرصه‌ی ۱۰۲۱ هکتار در فهرست میراث جهانی یونسکو قرار گرفت، از جمله اقدامات صورت گرفته در باب گردشگری طراحی نقشه‌های گردشگری به بهترین صورت ممکن تا گویای کلیه‌ی مشخصات این شهر تاریخی باشد.

یکی از نکاتی که در شهر ناپل مورد توجه است "گردشگری دست یافتنی" می‌باشد که از موارد آن می‌توان به:

- قابل استفاده بودن سیستم حمل و نقل برای سالمندان، معلولان؛
- وجود راهنماهایی که به ناشنوایان کمک می‌کند؛
- وجود وسایلی از جمله ویلچر، ویلچر برقی برای سالمندان و معلولین؛
- حذف هر گونه مانعی در بناهای تاریخی، موزه‌ها تا معلولین و سالمندان بتوانند به راحتی وارد این اماکن شوند؛
- موظف کردن آژانس‌ها و هتل‌ها به رعایت حقوق معلولین و سالمندان، اشاره کرد.

با توجه به اینکه گردشگرانی که یزد را به عنوان مقصد خود انتخاب می‌کنند اکثراً سالمندی باشند، رعایت این نکات پس از ثبت جهانی می‌تواند در جذب هر چه بیشتر گردشگران مؤثر واقع شود.

شهر بث انگلستان

شهر بث انگلستان در سال ۱۹۸۷ با عرصه‌ی ۲۹۰۰ هکتار در فهرست میراث جهانی یونسکو قرار گرفت. از موارد مهمی که در پلان مدیریت این شهر تاریخی پس از ثبت دیده می‌شود موارد زیر می‌باشد:

۱- تأکید بر اصول شبکه‌ی اتوبوسرانی؛

۲- اولویت دادن به عابرین پیاده در شهر؛

۳- مدیریت گردشگری توسط یک موسسه‌ی مستقل از دولت و با نظارت دولت؛

۴- استراتژی بازاریابی مقاصد گردشگری که هدف آن ارتقاء کیفیت گردشگری می‌باشد نه افزایش حجم گردشگری؛

در انتها باید به این نکته اشاره کرد که به واسطه‌ی ثبت جهانی نگاه ساکنین و دست‌اندرکاران گردشگری نباید صرفاً مسائل اقتصادی باشد و کمیّت را فدای کیفیت کرد. یکی از نکاتی که در شهر یزد باید به آن توجه شود و در شهرهای دیگر ثبت شده همواره به آن توجه شده، بحث کیفیت گردشگری می‌باشد که نمونه‌ی آن شهر ناپل ایتالیا با شعار "گردشگری دست یافتنی" برای همه می‌باشد. یکی از پارمترهای مهم در باب گردشگری، گردشگرپذیر بودن شهر یزد است، از این پس نگاه جامعه‌ی ایران و جهانی در مورد یزد حساس‌تر می‌شود که پس از ثبت شهر یزد، تا چه میزان شهر یزد گردشگرپذیرتر شده است. ■

منابع

۱- فردانش، فرزین؛ ۱۳۸۸، راهنمای اجرایی کنوانسیون میراث جهانی، تهران: دفتر منطقه‌ای یونسکو در تهران.

۲- طالبیان، محمدحسن؛ ۱۳۸۸، منظرهای فرهنگی، تهران.

۳- خنای، پیروز؛ ۱۳۸۸، مدیریت محوطه‌های میراث جهانی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

۴- سایت میراث جهانی یونسکو